

کورداپه تی

جه ژنی نه ورۆز

د . کامل به صیر

یه کیکیان دهجه نگیت و بونه ته وه که ی لرفی لییدات ، ئەم
باره رهنگه ئاکامی دوو هو بیت :-

یه که میان : ده مارگژی نه ته وایه تی یه که ره شابه که ی
پینوسی زوربه ی توپزه ره کانی له که ناری لیکولینه وه ی
زانستی و دۆزینه وه ی راستی دوورخسته وه .

دووه میان : سروشتی بابه تی نه ورۆزو ئاسوو فراوان و
به یه کا چوو که یه تی که له راستیدا رووداویکی هه ره
دیرینه له سه شانوژی ژیان له سه ده میکدا رووی داوه که
ته مه نه که ی له بیست و پینج سه ده پیش زاین زیاتره وه که
چاوی هه لبری هیشتا میژ وو، نووسین و تو مارکردنی به
خویه وه نه دی ی بوو، ئەمجا که به و جوړه له دایک بووله
زه مینه ی جوړبه جوړی ئاینی و کومه لایه تی ورامیاری و
هونه ریدا هه نگاوی هه لگرت و له هه ره یه کیک له م زه مینانه
رهنگ و بونیککی جیاوازی به به ردا کرد، سه ره نه جام بووبه
گیان له به ریکی ژیان ی له دل ی نه ته وه - گه لیکدا .

له لیکولینه وه ی کوریدا ده رباره ی جه ژنی نه ورۆز له
سوچی میژ وو وه وه و تارگه لیک نووسراونه ته وه : گرنگ
ترینان رهنگه ووتاره کانی ماموستایان شوکر مصطفی و
زه بیحی و دکتور محمد نوری عارف بن .

ئەم ووتاره مان که هه نگاویکه دوا به دوا ی ئەو ووتارانه
جگه له زه مینه ی میژ ووتیده کوشتی پینوسه که ی بو لایه نی
بیری و زمانی و چه ند لایه نیکی تر در میژ بکا، چونکه
جه ژنی نه ورۆز به لای ئیمه وه خویه تیکی کورده واری یه له
ژیر ئاسمانه که یدا نه ته وه ی کورد بوونی هه ره تایه تی
خوی وه کو دره ختیکی هه میشه زیندوو چاندوه و ئەم
دره خته هه رگیزاو هه رگیز زه رد هه لگه راوی به خویه وه
نه دیوه . سه ره رای ئەم راستی یه بروا ناکه ین له میژ وودا
بابه تیک وه کو (نه ورۆز) مشتومری ی توپزه رانی لی خر
بیته وه وه مه لبه ندی پینوسی را له یه کتر بچراوان بیت ،
چونکه ئەگه ر هات و نووسراوه کانی ئەو توپزه رانه و
به ره مه کانی ئەم پینوسانه مان خوینده وه تیبینی ده که ین
که نه ورۆز له وینه ی ته خت و تارا جیک دیته به رچاو که
قه له م بازه بیاینه کان دینه مه یدان ی رم بازی یه وه وه هر

هیله گشتیه کانی بابته تی (نه وروژ) له روانگه ی تویژه ره کانه وه :-

جا که چاره نووسی (نه وروژ) به و جوړه بیست پرسیاریکی گرننگ رووی ده میمان تی ده کات و ده پرسیت : نایا پیمان ده کریت له تاریکی بیرورا له یه کتر جیاوازوله یه کتر پچراوه کانداله عاستی جه ژنی نه وروژ هیله گشتیه کانی بابته که ی رچاوبکه یین وله بهرگی راستی زانستیدا بینوینین و ههرچی ته م و مژی ئابلوقه ی ره سه نی ی کوردایه تی به که ی داوه به تیشکی زانست بره وینینه وه ؟ ههرچیمان بوژوه لاته ناس و روژه لاتیسه کان ده براره ی نه وروژ خویندوته وه له جه مسهریکدا به یه که ده گنه وه که ده لی : نه وروژ جه ژنی ره گزی ئاری به که له ههریمی ئاریا دا ده ژی ، ههریمی ئاریاش له جوگرافیه ی میژ ویدا به سنوورده ست نیشان کراوی نایه ته به رچاوا ، به لکو هه میسه له گوړاندا یه : هه ندی جار ده کشیته وه و قه لیم روکه ی فراوان ده بیت و هه ندی جاریش به یه که ده چیت و ئاسوکه ی ته نگه ده بیته وه و ره نگه ئه گره هات وله سه رده میکی نزیکدا سه رنجیکمان لی دا بویمان ساغ ده بیته وه تا چ راده یه که سنووره که ی به ربلاوو روبه ره که ی به فراوانی دپته به رده ست .

بو به لگه نه خشه که ی له سه رده می هه خامنشیه کانداله بانئ ئیران و پشته وه ی روباری سیحون و جیحون هه تاکو ئه و دیوی چیا ی بامیر پیک هاتووه که له م روژانه دا وولاتئ ئیران و کورده ستان و ئه رمنستان و آذربایجان و تورکستان و ئه زبکستان و تازیکستان ده گرته خوئی .

به لأم ئه گه رزیاتر بچینه ناخی میژ ووی هندو ئه و روپاییه کانه وه ئه و سنووره زیاتر باوه ش ده کاته وه ولق و پوپ ده هاویژی ، تا راده یه که ی وا له صه دا نه وه دی میلله ته ئه و روپاییه کان و زور به ی نه ته وه آسیایه کان به دانیشتوانی ئه و ههریمه له قه لیم ده درین تویژه ره کان له بهر تیشکی ده قه ئاینی و راقه کانیا ن و داستان و حیکایه ته میئولوجی یه کانداله سی تبیینی ده سه لمینن :-

یه که م : ره گزی ئاری له میژه وه حهوت جه ژنی بووه :-

(نه وروژ و میهره گان و سه ده و

تیره گان و کوسه و به همن)

دووه م : جه ژنی نه وروژ و میهره گان له رووی پیروزی و به ربلاوی یه وه گرننگ ترینئ ئه و حهوت جه ژنه بوون .

سییه م : جه ژنی نه وروژ به تایبه تی بهرگی لیشاوی نه مانئ گرت وله چنگی فهوتان رزگاری بوو و یاسا و نه رپته کانی به زیندووی مانه وه وروژ به روژ له نیوانی نه ته وه ئاریه کانداله به ره سه نندن دایه .

به م بی یه هه ندیک له و تویژه ره انه ریگای زانست ناگرنه به روو زانیاری یه دیرین و هاوچه رخه کان تیکه له به یه کتر ده که ن و ده مارگژی ده یان گری و سه رنج بوئوه و راده کیشن که گوایه نه وروژ تایبهت به نه ته وه یه که ی ده ست نیشان کراو له نه ته وه ئاری یه کان نی یه و به میراتی تاقه کومه لیک له دانیشتوانی ههریمی ئاریا ناژمیری ، چونکه تا ئه مروژ جه ژنی سه ری سال و سه رچاوه ی داستانه کانه له لای کوردو فورس و ئاذربایجانیه کان و ئه رمه نی یه کان و ئه فغانه کان و هندیه کان و خیله قه فقاسیه کان و پشت قه فقاسیا له تورک و مه غول و نه ته وه چینه کان .

نه که ئه مه و به س به لکو جه ژنی نه وروژ له لای نه ته وه سامیه کانیش ده نگی داوه ته وه وه کوسه ریانه کان و کلدانئ یه کان و سه بتیه کان . هه روه ها ئه م جه ژنه جادوو گه ره ئه ستیره که ی له بهر ده می هه تاوی ئاینی ئیسلامدا ئاوا نه بوو ، چونکه چه سپاوه که ئیمام علی له مزگه وتئ کوفه دا سالی 35 - 40 کوجئ ریگای دا به بوئهی جه ژنی نه وروژه وه شیرینی به سه ر نوپژه که ره کانداله دابه ش بکریت و ئه مه و ی یه کانیش سالی 40 - 132 ی کوجئ ئاهه نگیان بوئ نه وروژ گپرا (حجاج الثغفی) ی فه رمانه وای عراق که سالی 95 ی کوجئ مالئاوای له م دنیا کردوه یاسا و نه رپته کانی نه وروژی له کوشکه که ی له شاری (واسط) دا بووژانده وه .

له سه رده می یه که می عباسیه کانداله 132 - 334 ی

کوچی (المتوکل) هرچه نده سه له فی بو له هممو
جیشینیکی عه باسی زیاتر چوو به پیری نه ورزوه و ودانی
به پیروزی هم جه نه دا ناوبریاری دهر کرد به کوکرده وهی
(الخراج) که باجیکی ثابینی ئیسلامی به به سرزه وی و
زاری ناموسلمانان له روژی نه ورزودا.

هر چونیک بیت ته گهر لیره دا رووی ده ممان بکهینه ته و
تویژه رانه و دهر باره ی هاته کایه وه وه له دایک بوونی نه ورز
داوای زانیاری یان لی بکه ن ولی یان بیرسین :-

هو ی به رپا بوونی نه ورز چی یه و بوچی کرا به
جه ژن؟ له ناکامدا تبینی ده کهین که ته و تویژه رانه
جیاوازی گه لک له نیوانیاندا هه یه و به بیرو رایه کی یه کدگیر
وه لاممان ناده نه وه: هه ندیکیان ده لین جه ژنی نه ورز به
بوئی روژی چوونه سر ته ختی جه مشیده وه گیراوه،
هه ندیکی که یان ده لین:

هم جه ژنه کاتیک هاته کایه وه که جمشید ثابینیکی تازه
به خش کرد پاش ته شه نه کردنی ته ستیره په رستی له
روژگاری (طهموزت) دا، هه ندیکی تریان ده گیرنه وه:
جه ژنی نه ورز له ساتیکدا به رپا بووه که خوی مه زن
رونایکی خولقاندوه که چی تا قمیکی تر له و تویژه رانه
حیکایه تیک له م رووه هه لده به ستن که ده لی: نه ورز ته و
روژه یه که چه رخ که وته دهوران.

لهم ووتانه سهیر تر ته و گیراوه یه یه که زانای ئیرانی
پسپور له آفیستا شوناسی (پورداد) له کتیبه به ناو
بانگه که یدا (یاد داشتهای گاتها) توماری ده کات و
ده لیت: جمشید دوا ی ته وه ی چاکخوازی یه کانی
جی به جی کرد به فرمانی (آهورامزد) به ره و پردی (جینود)
هه نگاوی هه لگرت که له ثابینی ئیسلامدا به رامبه ر
چه مه گی (السرائ) هاتووه، ته مجا که گه یشته ناخره ت
دهر گای دوزه خی له روژی شه شی مانگی خاکه لیودا که
یه کیکه له مانگه کانی وه رزی به هار داخست و
(ته هریمن) و دیوو درنجه کانی دی به ندکرد، ته مجا
گه رایه وه و پادشایه تی خوی جاردا خه لکیش تاجیان بو
سازکردوو روژی نشتنه سر ته ختیان کرد به جه ژن و

ناویان نا جه ژنی (نه ورز)، له ورزوه وه سال به سال و
پشتا و پشت هه میشه به بوئه یه وه شاهنگ ده گیردری

فارس و جه ژنی نه ورز: -

خوینهر که له وه هیله گشتیانه ورد ده بیته وه بهر له هممو
شتیک تبینی ده کات که له حه قیقه تی نه ورزی نه ته وه ی
کورد وه دوورن، سر ته انجام پیویست ده کات که بلیت:
بیرو رای ته و تویژه رانه به زوری وه رینه ی ره گه ز په رستی و
ده مارگرژی یه وه له ته لی ته فسانه وه بهر ز بوئه وه.

خالئ سامناک له م سر ته انجامه بوچوونی تویژه ره
فارسه کانه که به چه شنیکی گووت و مت ده لین: جه ژنی
نه ورز تاییه ته به ناوچه ی (پارس) له هه ریمی ئاریانه و
هیچ میلله تیکی ئاری جگه له میلله تی فارس حه قی
به سر ته جه ژنه وه نی یه، چونکه ناکامی میژ ووی یانه و
گولی باخچه ی روشنبیری و نه ریتی تاییه تی پرر
ئافه ریمیانه. جا له بهر ته وه ی نه ته وه ی کورد خاوه نی
راسته قینه ی جه ژنی نه ورز وه وه دیرترین سه رده مه وه به
جه ژنی سه رفراز ی و زرگاری نه ته وایه تی خوی دای
ده نیت و هه میشه یادی مه لحه مه ی کاوه و زوحاک ده کاته وه
پینووسی تویژه ره فارسه کان په لاماری هم مه لحه مه یه ی
داور ووداوه کانی هه لگیرایه وه و ناوه پیروزه که ی گوری.
کوئترین که س که ته و جو ره قه له مه فارسیه ی به کاره یناوه
فرده وه سی یه: حسن کوری علی طوسی که سالی 416 ک
- 1025 ز مردوه وه سالی 1010 ی زابیندا داستانه به ناو
بانگه که ی (شاهنامه) ی هونیه ته وه وه له دوو تیویدا
هه لچوونی نه ته وایه تی بوکردن به فارسی هه مو و
رووداویکی گرنگی هه ریمی ئاریانی خستوته کاروو
هه ولی داوه حه قیقه تی جه ژنی نه ورزیش بشیوینی و بو
میلله ته که ی راپیچی بکا. هم هه ولدانه هه رچه نده
وه ستایانه ته انجام دراوه، به لام بی ی نه کراوه بگاته ناکامی
خوی، بوئه نیمه لیره دا تاکه هه لبه سته کانی دهر باره ی
داستانی ضحاک و کاوه ده گیرینه وه، ته مجا هه لیان
ده سه نگینین و له بوچونه کانیانه وه کوردایه تی نه ورز
ده خه یه روو.

فردەوسى دەلى : (فەرمانرەواى دەھاك (ضحاك) هەزار سالى خاياند، ناویشى ضحاك كورى (مرداس)ە لە رووى نەووە پشتاوپشتى دەچیتەووە سەر عەرب، هەرچەندە لە راستیدا نەزاوى نەناسراو، لە كۆتايى شاهنشايەتى جەمشيدى داد پەروردا لە داىك بوو، كە جەلەوى فەرمان رەواى ئاريانەى وەچنك هينا (ئەهرىمن) لە بەرگى لاوئىكى جوان و دەم بە پىكەنين خوى گەيانده دەستە و دايەره كەى وورده و رده لى نزيك بوو و هەتاكو توانى سەرنجى رابكيشى رۆژيك لە رۆژان ئەهرىمەنى لاو بە ضحاكى ووت :

ئەى پادشای بەختیار و پایە بەرز من نۆكەرى تۆم، دەستە كانم لە هونەرى چيشت لىنان تا بلى تى رەنگين و كارامەن، سەر ئەنجام ضحاك كوردى بە چيشت لىنەرى تايەتى خوى .

هەموو رۆژيك ئەهرىمەنى لاو سەفرەكەى ضحاكى بە دەيان خوار دەمەنى بە تام و بە لەزەتى دەرازاندەووە خوار دەمەنى وا كە خەلكى ئەو سەردەمە چاويان پىرى نەكە و تىبوو و نەيان چەشتبوو، بۆيە ضحاك پيشى خستوو لە نيوانى دەستە و دايەره كەيدا پایە يەكى بەرزى پى بەخشى .

لە رۆژى چوارەمى ئەو خزمەت گوزايەى ئەهرىمەندا ضحاك بۆلاى خوى بانگى كوردوو پىرى ووت : ئەى چيشت لىنەره هونەرمەندەكەم بە راستى تۆبە خوار دهنەووە خوار دەمەنى بەكانت، دلئى منت بەختيار كرد، ئاواتت چى يە پىم بلى تاكو بۆت جى بەجى بكەم؟ ئەهرىمەنى لاو چاوەرىى هەلىكى وابوو، لەبەردەستى ضحاكدا سوو جەدى بردوو ئەمجا سەرى بەرز كردهووە بە مەكرىكى شەيتانى ووتى : ئەى پادشای بەختيار و خواوون شكۆ تەندروستيت ئەو پەرى ئاواتمە و حەسانەو تاقە خوزگەم ئەگەر هەردوو شانتم بۆ رووت كەيت ماچيان بكەم .

ضحاك داواكارى يەكەى ئەهرىمەنى جى بەجى كرد ئەهرىمەنىش گورج راپەرى و دوو ماچى لە شانى ضحاك كرددو ئەمجا لەبەر چا و ئاوابوو .

لە ئاكامدا لە شوئى ئەو دوو ماچە دوو هەژدېها روان . ضحاك واقى و رماوتىك چوو دەست و دايەره كەى شەلەژان و هەرچى پزىشكى ئەو سەردەمە هەبوو بۆ چارەسەركردنى دەردى ضحاك بانگە کران، دەرمانى پزىشكەكان تۆزقاليك لە ئيش و ئازارى ضحاكى كەم نەكردەووە . دوو هەژدېهاكە خوئى پادشايان دەمژى مېشكيان دەخوارد . لە پرتەهرىمن ديسانەو پەيدا بوو و خوى كرددبوو پزىشك و بەرەو كۆشكى ضحاك هەنگاوى هەلگرت بە پاسەوانەكانى ووت : من پزىشكىكى شارەزام بېستوومە كە پادشای بەختيار نەخوشە دەرمانى نەخوشیەكەى لە لاى منە .

ضحاك ريگای بە ئەهرىمەنى پزىشك دا هەردوو شانى بېنى، ئەهرىمەنى پزىشك بە مەكرىكى شەيتانى سەرى بۆلەقان و ووتى . دەرمانى دەردەكەت مېشكى ئادەمیزادە، هەر رۆژيك سەرى دوو لاو بېرى مېشكەكانيان بکرى بە خوار دەمەنى دوو هەژدېهاكەى سەرشانت، بەم جۆره دادەمرکين و ئازارت نادەن و رەنگە لە ناویش بچن .

ضحاك فەرمانیدا پيشنيازەكەى ئەهرىمەنى پزىشك جى بەجى بکرى، بەم دەستورە پياو كۆژەكەى ضحاك هەموو رۆژيك دوو لاوى لە نەژادى پالەوانان سەردەبرى و مېشكيانى دەكرد بە خوراك بۆ هەژدېهاكان .

كوشتن و برين لە ناو خەلكيدا بوو بە باو لافاوى ستم كارى بەرز بوووە .

شەويك لە شەوان ضحاك خەونىكى سام ناكى دى، ئەستېرە شوناسەكانى بۆ لىكدانەووەى خەونەكەى كۆكردەووە .

ئەستېرە شوناسەكان بە ترس و لەرزەو ووتيان : ئەى پادشای خواوون شكۆ ئەگەر ريگامان بەدەيت خەونەكەت دەبگيرتەووە كە ئەستېرەى بەختياريت ئاوا دەبیت و

رؤژانی فرمانره وایت له کۆتاییدان، تهخت و تاراجت له سه‌ر دهستی لاونیک به ناوی (فهره‌یدون) نه‌وه ده‌رووخی .
ئهم لاره دهت کووژیت و له سه‌ر تهخته‌کهت داده‌نیشیت .

ضحاک بورایه‌وه که هاته‌وه هوش خوی فرمانی دا به له‌شکرو پاسه‌وانه‌کانی به داوی فهره‌یدوندا بگهرین به مردویه‌تی یان به زیندویه‌تی بهینن بۆلای . فهره‌یدون له و کاته‌دا کوری باوکیکی کوژ راو بو به ناوی (ئاتبین) و دایکیکی ده‌ربه‌ده‌ر به ناوی (فرانک) .

ده‌نگ و باسی گهرانی پاسه‌وانه‌کانی ضحاک گه‌یشته خیزانه‌که‌ی (فهره‌یدون) به گورجی دایکی هه‌لی گرت و رای کرد بۆ چیاو په‌نای برده به‌ر باخه‌وانیکی هه‌ژار که تاقه مانگیه‌کی هه‌بوو، (فهره‌یدون) به‌شیری ئه‌و مانگیه به‌روه‌ده‌ه‌کرا .

پاش سی سال ضحاک زانی (فهره‌یدون) له کویدا شاره‌وه‌وه، پاسه‌وانه‌کانی نارد بیگرن و به‌دهست به‌ستراوی خوی و دایکی دیل بکه‌ن و بهینن بۆلای، ضحاک ئه‌مجاره‌ش بۆی نه‌لوا فهره‌یدون و چنگ بهینن ، چونکه دیسانه‌وه دایکی به‌پیلانه‌که‌ی زانی له‌گه‌ل جگه‌رگۆشه‌که‌ی هه‌له‌هات و چوو بۆ چیا (البوز) .

له‌م چیا‌یه‌دا (فهره‌یدون) به‌چاو دیری شاخه‌وانیک گه‌وره بوو و سال به‌سال تا ده‌هات فی‌ری سوار چاکی و رمبازی و شه‌ره شمشیر ده‌کرا، سه‌ر نه‌نجام لاوکیکی چوار شانه‌و بالا به‌رز و سامناکی لی‌ده‌رچوو فهره‌یدون کاره‌ساتی کوشتنی باوکی نه‌ده‌زانی، که ته‌مه‌نی گه‌یشته شانزه سالی چیا (البرز) ی به‌جی هیشته و به‌سواره خوی گه‌یانده لای دایکی و داوی لی‌کرد داستانی راسته‌قینه‌ی ژبانی بۆ بگه‌یرته‌وه دایکی مهربان کللی دلی بۆ کوره‌که‌ی کرده‌وه و نه‌هینی کویره‌وه‌ری باوکی درکاندوو بۆ گه‌یرایه‌وه چلون ضحاک کوشتویه‌تی و تهخت و تاراجی داگیر کرده‌وه ئیستاش زلم و زور له‌خه‌لکی شاهنشاهیته‌که‌ی باوکی ده‌کات .

فهره‌یدون که گۆی له‌و به‌سه‌ره‌هاته بوو لافاوی قین و

تۆره له‌ دلێه‌وه هه‌لساوه له‌ سه‌ر دهستی دایکی‌دا، سویندی خوارد . . که تۆله‌ی باوکی و هاو و ولایته‌کانی له ضحاک بسینی و شه‌وه زه‌نگی فرمان‌ره‌وای ئهم سه‌مه‌کاره به شه‌وقی خه‌نجه‌ر روناک بکاته‌وه .

ضحاک له‌و کاته‌دا خولیا‌ی دوزینه‌وه‌ی شوینی (فهره‌یدون) بوو . په‌یتا په‌یتا سیخوره‌کانی بلا و ده‌کرده‌وه‌و فرمانی پینه‌دان له‌ گهراندا بن هه‌تاکو ئاواتی گرتی فهره‌یدون ده‌هیننه‌دی .

ضحاک که زانی پی‌ناکری فهره‌یدون و چنگ بهینن ده‌م راست و پیاوه‌ماقوله‌کانی له‌ کۆشکه‌که‌یدا کۆکرده‌وه‌و پی‌ی ووتن : ئیوه ده‌زانن که دوژمنیکم هه‌یه به‌خوینی سه‌رم تینوه‌ ناوی (فهره‌یدون) کوری (ئاتبین) ه : ده‌یه‌وی بمکوژی و تهخت و تاراجم تیک بدات ، بۆیه هه‌میشه جه‌ماوهرم لی‌ده‌ورژینی و درۆ و ده‌له‌سه‌دژ به‌فرمان ره‌وای به‌ دادپه‌روه‌ره‌که‌م بلا و ده‌کاته‌وه ، بۆیه داواتان لی‌ده‌که‌م که به‌ ئاشکرا دان به‌ دادپه‌روه‌ریمدا بنین و ده‌ری بگرن که من فرمان‌ره‌وایه‌کی حه‌ق دوست و مهربانم و په‌یامیک له‌م روه‌وه‌ مور بکه‌ن . بانگ کراوه‌کان به‌ ترس و له‌رزوه‌ و لامیان دایه‌وه‌وه هه‌رچی ویست بۆیان کرد .

له‌و کاته‌دا پیاویکی توره خوی کرد به‌ کۆره‌کیه‌داو به‌رامبه‌ر به (ضحاک) وه‌کو شیرنه‌رانندی و ووتی : «ئهی پادشای زۆردار و چاره‌ره‌ش من (کاوه‌) ی ئاسنگه‌رم کاوه‌ی ئاسنگه‌ر، کوانی دادپه‌روه‌ری و پیاوه‌تیت؟! »

ئه‌گه‌ر زۆردار نه‌بیت ، بۆچی کوره‌کانمان ده‌کوژیت؟! هه‌ژده کورم هه‌بوویه‌کیکیان نه‌بی هه‌موویانته کوشت قسه‌ بکه‌؟ بدوی ، بۆچی هه‌رده‌بوو خوینی حه‌فده کورم برژینی و میشکیان بکه‌ی به‌خوراکی دوو هه‌ژده‌هاکه‌ی سه‌رشانت؟! بۆچی بۆچی؟ قسه‌ بکه‌ بدوی بۆچی ده‌ست له‌ کوره‌تاقانه‌که‌م هه‌لناگریت ، بۆچی له‌ زندانه‌ تاریکه‌که‌ی کوشکه‌که‌تدا به‌ندت کردوه‌؟

ضحاک! له‌و دیمه‌نه‌ی کاوه‌ واتی ورمایه‌ قسه‌کانی وه‌کو هه‌وره‌ تریشقه‌یه‌که‌ هه‌مووله‌شی داگرت و وه‌کوینی ئاو

هاته له‌رزین و بو‌ماوه‌یه‌ك قسه‌ی بو‌نه‌كرا، ئەمجا خو‌ی به دادپەر‌وه‌ر پیشان داو‌مه‌رای بو‌كاوه‌ کردوو‌ فه‌رمانی دا‌تاقه‌ كوره‌كه‌ی به‌ر‌بدری‌ و‌رووی‌ كرده‌ . كاوه‌ووتی : وا‌بو‌ت ده‌ركه‌وت كه‌ من‌ چه‌ند دادپه‌روه‌رم ، كه‌وابوو‌توش‌ وه‌كو ئەم‌ كوره‌ دان‌ به‌ دادپه‌روه‌ر‌ی‌ما‌ بنی‌ و‌په‌یامه‌كه‌ له‌ گه‌ل كوره‌كه‌دا‌ مو‌ر‌ بكه‌ .

كاوه‌ رووی‌ كرده‌ كوره‌كه‌ی به‌رده‌ستی‌ ضحاك‌ و‌پنی‌ ووتن‌ ئیوه‌ ترسنو‌كن‌ و‌پیاوه‌تیتان‌ له‌ ده‌ست‌ داوه‌ من‌ قه‌ت‌ وه‌كو‌ ئیوه‌ نابم‌ زو‌رداز‌ به‌ ناوی‌ دادپه‌روه‌ر‌ ناو‌نابم‌ .

ئەمجا ده‌ستی‌ تا‌قانه‌كه‌ی‌ گرت‌ و‌ به‌ره‌ و‌بازاری‌ شار‌ كه‌وته‌ ری‌ و‌له‌ ویدا‌ خه‌لكی‌ كو‌كرده‌وه‌ به‌ر‌ كو‌شه‌كه‌ی‌ كرد‌ به‌ رمی‌كداو‌ جاری‌ شو‌رش‌ی‌ دژ‌ به‌ ضحاكی‌ سته‌مكار‌ داو‌ ووتی : خه‌لكینه‌ با‌ فه‌ره‌یدون‌ بدو‌زینه‌وه‌وه‌ له‌ جیاتی‌ ضحاكی‌ سته‌مكار‌ بكه‌ین‌ به‌ پادشا‌ .

جا‌ له‌ به‌ر‌ ئه‌وه‌ی‌ سته‌مكار‌ی‌ ضحاك‌ گه‌یشت‌به‌ لو‌تكه‌ ، خه‌لكه‌كه‌ داوی‌ (كاوه‌) كه‌وتن‌ و‌گه‌یشت‌نه‌ په‌نا‌گاكه‌ی‌ فه‌ره‌یدون‌ ، فه‌ره‌یدون‌ به‌ گه‌رمی‌ پیش‌ وازی‌ له‌ و‌جه‌ماوه‌ره‌ شو‌رش‌گێره‌ كردو‌ به‌ر‌گوشه‌كه‌ی‌ كاوه‌ی‌ به‌ زیرو‌گه‌وه‌هر‌ رازانده‌وه‌و‌ كردی‌ به‌ ئالای‌ شو‌رش‌ و‌ ناوی‌ نا‌ (د‌ره‌خشی‌ كاویانی‌) ، ئەمجا‌ فه‌ره‌یدون‌ جلی‌ جه‌نگی‌ له‌ به‌ر‌ كردوو‌ سواری‌ ئه‌سپی‌ مه‌یدانی‌ بوو‌ و‌چوو‌بو‌لای‌ دایکی‌ ی‌ و‌ پی‌ی‌ ووت‌ : دایكه‌ گیان‌ ئه‌م‌رو‌رو‌ژی‌ تو‌له‌سه‌ندنه‌ وا‌ رابه‌ری‌ جه‌ماوه‌ر‌ بو‌سه‌ر‌ كو‌شكه‌كه‌ی‌ ضحاك‌ ده‌كه‌م‌ پشت‌ به‌ خوا‌ ته‌خت‌ و‌تارا‌جی‌ سته‌مكار‌ ده‌شیو‌ینم‌ . به‌م‌ جو‌ره‌ ئه‌وه‌ له‌ شك‌ره‌ی‌ كاوه‌ی‌ ئاسنگه‌ر‌ خ‌ری‌ كردبووه‌ به‌ره‌و‌ كو‌شکی‌ ضحاك‌ كشا‌ .

ضحاك‌ له‌ وێ‌ نه‌بوو‌ . به‌لام‌ كه‌ بیستی‌ ده‌ست‌ و‌ دایه‌ره‌كه‌ی‌ و‌چه‌ندین‌ له‌ خو‌فرۆشه‌کانی‌ كو‌كرده‌وه‌و‌ له‌ شك‌رچه‌یه‌کی‌ پێك‌ هێنا‌و‌ به‌رامبه‌ر‌ به‌ له‌ شك‌ره‌ جه‌ماوه‌ری‌ به‌كه‌ی‌ كاوه‌ رای‌ گرت‌ .

پاش‌ ماوه‌یه‌ك‌ له‌ شه‌ره‌شیر‌ له‌ شك‌رچه‌كه‌ی‌ ضحاك‌ هه‌له‌هات‌ و‌ له‌ شك‌ری‌ فه‌ره‌یدون‌ ئاب‌لو‌قه‌ی‌ ضحاكی‌ داو‌ به‌دیل‌ گرتی‌ . كاوه‌ی‌ ئاسنگه‌ری‌ قاره‌مان‌ ده‌ست‌ و‌ پی‌ی‌

(ضحاك‌) ی‌ به‌سته‌وه‌و‌ خستی‌ سه‌ر‌پشتی‌ ئیستریك‌ و‌ بردی‌ بو‌چیای‌ (ده‌ماوند) و‌ له‌ یه‌ك‌ له‌ ئه‌شكه‌وته‌كانیدا‌ به‌ندی‌ كرد‌ . خه‌لكی‌ شاهنشین‌ به‌ بو‌نه‌ی‌ ئه‌و‌ سه‌ر‌كه‌وته‌وه‌ ئاهه‌نگی‌كان‌ گێرا‌و‌ خوشی‌ خو‌یان‌ ده‌ر‌بری‌ و‌ فه‌ره‌یدونیان‌ كرده‌ پادشا‌و‌رو‌ژی‌ نه‌مانی‌ فه‌رمان‌روایی‌ ضحاك‌ و‌ به‌ند‌كردنی‌ له‌ لایه‌ن‌ كاوه‌وه‌ كرا‌ به‌ چه‌ژنیکی‌ میلی‌ به‌ ناوی‌ (میهره‌گان‌) وه‌ .

ئەمه‌یه‌ چو‌نیه‌تی‌ باس‌ كردنی‌ كاره‌ساتی‌ ضحاك‌ و‌ سه‌ر‌كه‌وتنی‌ كاوه‌ی‌ ئاسنگه‌ر‌ له‌ مه‌لحه‌مه‌ی‌ شاهنامه‌دا ، تو‌یژه‌ری ، زانا‌ ئه‌گه‌ریه‌وه‌ی‌ ئه‌م‌ باسه‌ هه‌لبه‌سه‌نگینی‌ و‌ شی‌ی‌ بکاته‌وه‌و ، به‌ر‌ له‌ هه‌م‌و‌ش‌تیك‌ بو‌ی‌ هه‌یه‌ دو‌ویاتی‌ بکاته‌وه‌ كه‌ فرده‌وسی‌ هه‌ستیاری‌كه‌ و‌ قه‌ت‌ میژ‌ و‌ نووس‌ نه‌بوه‌ : هه‌ستیاریش‌ - هه‌روه‌كو‌زانراوه‌ - کاره‌سات‌ و‌ رووداوی‌ میژ‌ و‌ ووی‌ به‌ زمانی‌ واقع‌ تو‌مار‌ ناکات ، به‌لكو‌ له‌ روانگه‌ی‌ بو‌چوونی‌ هه‌ره‌ تاییه‌تی‌ خو‌یه‌وه‌ به‌ گوێره‌ی‌ هه‌له‌چوونی‌ كه‌ سایه‌تی‌ و‌ نه‌ته‌وابه‌تی‌ ئه‌و‌ کاره‌سات‌ و‌ رووداوه‌ ده‌گه‌وه‌ی‌ و‌ به‌ ئه‌ندیشه‌ ده‌ی‌ رازینیته‌وه‌وه‌ له‌ وینه‌ی‌ سو‌زی‌ خویندا‌ دای‌ ده‌ری‌زی‌ .

به‌م‌ پی‌یه‌ تا‌كه‌ هه‌لبه‌سه‌سته‌کانی‌ شاهنامه‌ به‌ هیچ‌ جو‌ریك‌ نابیت‌ به‌ به‌لگه‌یه‌کی‌ میژ‌ و‌ ووی‌ له‌ قه‌لم‌ بد‌رین ، چونكه‌ ئاکامی‌ قو‌ناعی‌ ژبانی‌ فارس‌ نه‌ له‌ و‌كاته‌دا‌ كه‌ فرده‌وسی‌ شاهنامه‌كه‌ی‌ بو‌چه‌سپاندنی‌ مه‌یل‌ و‌ ئاره‌زووی‌ میلیله‌ته‌كه‌ی‌ له‌ زو‌رانبازی‌ و‌ دو‌ویات‌ كردنه‌وه‌ی‌ بوونی‌ دیرینی‌ پر‌ر‌ ئافرین‌ و‌ شانازیان‌ هو‌نی‌ یه‌وه‌ .

به‌م‌ جو‌ره‌ ئه‌وه‌ی‌ فرده‌وسی‌ له‌ شاهنامه‌كه‌یدا‌ ریکی‌ خست‌وو‌ه‌ داستان‌ و‌ ئه‌فسانه‌ی‌ فارسه‌كانه‌و‌ هیچ‌ په‌یوه‌ندیه‌کی‌ به‌ میژ‌ و‌ وه‌وه‌ نی‌ یه‌ .

بو‌نموونه‌ میژ‌ و‌ ووی‌ راسته‌قینه‌ نه‌ی‌ گێراوه‌ته‌وه‌ كه‌ عه‌ره‌بێك‌ فه‌رمان‌ ره‌وایی‌ هه‌ریمی‌ ئاریانی‌ كرد‌بیت ، كه‌چی‌ فرده‌وسی‌ له‌ به‌ر‌ هو‌یه‌کی‌ زانراو‌ ده‌لی :

ضحاك‌ له‌ رووی‌ نه‌وه‌وه‌ عه‌ره‌ب‌ بووه ، سه‌ر‌ئه‌نجام‌ چ‌لون‌ پیمان‌ ده‌ك‌ریت‌ بروا‌ به‌ فرده‌وسی‌ بكه‌ین‌ كه‌ ووت‌ویه‌تی‌ رو‌ژی‌ سه‌ر‌كه‌وتنی‌ كاوه‌ به‌ سه‌ر‌ ضحاك‌ دا

جه‌ژنی نه‌وروز نه‌بوه، به‌لکو جه‌ژنی (میهره‌گان) بووه؟!
 ئیمه له‌ورایه‌داین که فرده‌وسی وه‌کوهه‌مووره‌گه‌ز
 په‌رستیک ویستویه‌تی جه‌ژنی نه‌وروز که جه‌ژنی
 نه‌ته‌وایه‌تی میلیله‌تی کورده هه‌ل بگیره‌ته‌وه‌وه‌نه‌ته‌وه‌ی
 کوردی لی بی به‌ش بکات و به‌کارتیکردنی سوزیکی
 سرده‌مه‌که‌ی بیکا به‌جه‌ژنی (میهره‌گانی) فارس .

نه‌ته‌وه‌ی کوردو نه‌وروز :-

سهره‌رای ئه‌و تینینانه‌ده‌رحه‌ق به‌مه‌لحه‌مه‌ی شاهنامه
 ئه‌گه‌ر خوینهر به‌وردی تاکه هه‌لبه‌سته‌کانی فرده‌وسی
 بخوینیته‌وه‌که به‌هویانه‌وه‌وینه‌ی نه‌وروزی تیک و پیک
 داوه، تیده‌گات ئه‌م تاکه هه‌لبه‌ستانه‌خویان له‌دوو‌خالدا
 دووپاتی ده‌که‌نه‌وه‌که کاره‌ساتی ضحاک و کاوه‌ی ئاسنگه‌ر
 په‌یوه‌ندی به‌نه‌ته‌وه‌ی کورده‌وه‌هه‌یه‌ونا‌کامه‌که‌ی جه‌ژنی
 نه‌وروزی کوردو جه‌ماوه‌ری کوردستان بووه :-

خاللی یه‌که‌م : ئه‌و تاکه هه‌لبه‌ستانه‌یه‌که باسی
 سته‌م‌لیکراوه‌کانی ضحاک ده‌کەن و ده‌لین : ئه‌م
 سته‌م‌لیکراوانه هه‌میشه له‌نه‌ژادی په‌له‌وانان بوون ،
 نه‌ژادی پاله‌وانانیش - هه‌روه‌کو- له‌میژ ووی ئاریانه‌دا
 چه‌سپاوه ، ئاولناوی نه‌ته‌وه‌ی کورده ، چونکه فارسه‌کان له
 زمانی فارسی به‌کورد ده‌لین (گورد) واته : پاله‌وان .

جائیه‌گه‌ر سته‌م لیکراوه‌کانی ضحاک کورد بووبین ،
 بیگومان هه‌ر خویان شورشه‌که‌یان به‌سهرکردایه‌تی کاوه‌ی
 ئاسنگه‌ری کورد دژ به‌سته‌مکاری ی ضحاک و ده‌ستوو
 دایه‌ره‌که‌ی به‌رپا کردوه‌وروزی سهرکه‌وتنیان کردوته
 جه‌ژنی نه‌وروز .

خاللی دووه‌م : ئه‌و تاکه هه‌لبه‌ستانه‌ن که رووداویکی
 ئه‌فسانه‌ی ده‌رباره‌ی نه‌ژادی کورد ده‌گیرنه‌وه‌وه‌ده‌لین :
 خوین ریژه‌که‌ی کوشکی ضحاک که بریار بووه‌هه‌موو
 روزیک دوولای کورد بووه‌ژدیهاکانی سهرشانی
 ضحاک سهر بیری هه‌ردووکیانی سهر نه‌ئه‌بری ، به‌لکو
 به‌زه‌یی به‌یه‌کیکیان ده‌هات و مه‌ریکی ده‌دایه‌وه‌به‌روه‌چیا
 ره‌وانه‌ی ده‌کرد . به‌م بی‌یه هه‌رمانگیگ سی لاوی کوردی
 له‌کوشتن رزگاره‌کرد ، ئه‌م لاوانه‌ش له‌ناوچه

شاخاوی‌یه‌کاندا خویان ده‌شارده‌وه‌وه‌خه‌ریکی کشت و
 کال و له‌وه‌رانندی مه‌رومالت بوون و له‌م گه‌نجه
 هه‌له‌هاتوانه نه‌ته‌وه‌ی کورد هاته‌کایه‌وه .

که وا بوو فرده‌وسی به‌م تاکه هه‌لبه‌ستانه به‌بی ئه‌وه‌ی
 بزانی سه‌لماندویه‌تی که شورشیه‌تی جه‌ژنی نه‌وروز
 که له‌پوریکی هه‌ره‌تایه‌تی نه‌ته‌وه‌ی کورده . ئه‌مه‌له
 لایه‌که‌وه‌له‌لایه‌کی تریشه‌وه‌نهریت و ته‌قالیدی جه‌ژنی
 نه‌وروز که له‌دیرترین سرده‌مه‌وه‌ تا ئه‌مرۆ ئه‌نجام ده‌درین
 ده‌ی سه‌لمینن که جه‌ژنی نه‌وروز هه‌رچه‌نده له‌سهره‌تایی
 وه‌رزی به‌هارد ده‌گیری ، به‌لام له‌راستیدا هیچ
 په‌یوه‌ندی‌ه‌کی هوی‌ی به‌وه‌رزی به‌هاره‌وه‌نی‌یه ، به‌لکو
 جه‌ژنیکی شورش گیری و رامیاری‌یه ، چونکه له‌هه‌ندی
 ناوچه‌ی کوردستاندا شه‌وی جه‌ژنی نه‌وروز جه‌ماوه‌ر به
 جوړیکی ئاسایی ده‌که‌ونه‌جوش و خروشیکی
 شورشگیرانه‌وه‌ده‌ژینه‌کولان و شه‌قامه‌کان و له‌ده‌رگاگان
 ده‌ده‌ن و به‌سهربانه‌کاندا راده‌که‌ن و هاوار ده‌که‌ن هه‌ته‌ری
 مه‌ته‌ری ، ئه‌م دیمه‌نه هه‌لبه‌ت پاش ماوه‌ی شورشیه
 کاوه‌ی ئاسنگه‌ره له‌گه‌ل خوین و میشکی کورداندا تیکه‌ل
 بووه‌له‌نا هوشمه‌ندیاندا خوی حه‌شار داوه‌وه‌بوئه‌ی
 هه‌موو جه‌ژنیکی نه‌وروزه‌وه‌ده‌بووژیته‌وه‌و دینه‌سهرشانوی
 ژیانی نه‌م‌ری کورده‌واری .

هه‌رچوینیک بیت ووشه‌ی نه‌وروز به‌گویره‌ی میژ ووی
 سازکردنیه‌وه‌گرنه‌گ‌ترین به‌لگه‌یه‌بو سه‌لماندنی
 کوردایه‌تی جه‌ژنی نه‌وروز ، به‌تایه‌تی ئه‌گه‌ره‌هات و
 له‌به‌ر تیشکی فیلولوجیدا شیمان کرده‌وه .

هه‌ندیک له‌تویژه‌ره‌کان که به‌رواله‌ت ده‌رواننه
 ووشه‌ی نه‌وروز بریار ده‌ده‌ن که ئه‌م ووشه‌یه‌فارسیه‌وه‌به
 هیچ جوړیک واژه‌یه‌کی کوردی نی‌یه به‌تایه‌تی که ده‌بینن
 ووشه‌ی (رووز) ووشه‌یه‌کی فارسی په‌تی‌یه ، به‌لام له
 راستیدا ووشه‌ی نه‌وروز به‌هیچ جوړیک واژه‌یه‌کی
 فارسی نی‌یه ، به‌لکو دارشتنیک کوردی په‌تی‌یه‌سه‌نه‌وله
 دوو ووشه‌ی فه‌ره‌نگی کورده‌واری سازکراوه :-
 یه‌که‌م :-

ووشه‌ی (نهو) که به چهند قوناغیکي ده‌نگسازیدا
 تپه‌ریوه‌و گه‌یشتوته‌ئم قالبه‌ی ئیستا که هه‌لبه‌ت به مانا
 فه‌ره‌نگیه‌که‌ی ووشه‌یه‌کی کوردی هه‌ره‌ په‌تی وره‌سه‌نه .
 ووشه‌ی (نهو) هه‌رچه‌نده بۆلینکولینه‌وه‌ی قوناغه‌کانی
 په‌ره‌سه‌ندنی ده‌قی کوردی دیرینمان به‌ده‌سته‌وه‌ نی‌یه ،
 به‌لام ده‌قه‌ عه‌ره‌بی‌یه‌کان ده‌یسه‌لمینن که له‌ سه‌ره‌تایی
 نیوه‌ی سه‌ده‌ی یه‌که‌می کۆچیدا واته‌ به‌ر له‌ هه‌زارو
 سی‌سه‌دو په‌نجا سال زیاتر (نی) بووه‌و ووشه‌ی (نی) یش
 به‌ زاری کرمانجی ژووروو به‌ واتای (نوی) دیت .
 له‌وه‌قانه‌ ووته‌که‌ی (ئیمام علی) به‌ (د .خ) که
 فیروزآبادی له‌ (فه‌ره‌نگی المحیط) دا به‌رگی دووم
 لاپه‌ره‌ی 194 دا تو‌ماری کردوه‌و ، ئه‌م ده‌قه‌ که له
 ده‌ووبه‌ری سالی 35 ی کۆچی بیژراوه‌ ووشه‌ی (نه‌ورۆز)
 به‌ گوکردنی (نیروز) ووتراوه . هه‌روه‌ها شاعری ئه‌مه‌وی به
 ناوبانگ (جری) که سالی 114 ی کۆچی عه‌مری خوی
 کردوه‌ له‌ تاکه‌ هه‌لبه‌ستیکیدا هه‌مان بیژه‌ی واته‌ (نیروز) ی
 چه‌سپاندوه‌و ووتویه‌تی :
 عجب‌ت لفخر‌التغلبی‌وتغلب .

تۆدی جزی‌النیروز‌خضماً‌رقابها

ووشه‌ی (نیروز) به‌م بیژه‌یه‌ له‌ زمانی عه‌ره‌بیدا هه‌تا
 سه‌ده‌کانی سیه‌م و چواره‌می کۆچی مایه‌وه ، هه‌رچه‌نده
 له‌م سه‌دانه‌دا زمانی تازه‌ی فارسی بووژایه‌وه‌ و قسه
 پیکه‌ره‌کانی ووشه‌ی (نه‌ورۆز) یان به‌ کارده‌هینا . بۆ
 سه‌لماندنی ئه‌م راستی‌یه‌ هه‌ما بۆتاکه‌ هه‌لبه‌ستیکي
 البحتری 284 ی کۆچی ده‌که‌ین که ده‌لی :

وقد‌نبه‌‌النیروز‌في‌غسق‌الدجا

أوائل‌ورد‌کن‌بالامس‌نوما .

که‌وابوو ووشه‌ی (نی) که هه‌روه‌کو ووتمان بیژه‌یه‌کی
 زاری کرمانجی ژوورووه‌ ورده‌ ورده‌ بزۆینه‌که‌ی که
 (یا) یه‌کی تیژه‌وه‌ گۆراوو له‌ زاری کرمانجی خواروودا بوو
 به‌ ده‌فتونگی (وی) .

به‌م بی‌یه‌ ووشه‌ی (نی) له‌م زاره‌دا بوو به‌ (نوی) ،
 ئه‌مجا ووشه‌ی (نوی) له‌ هه‌مان زاردا هاو‌واتایه‌ک له‌ بریدا

به‌ کارهیزا ، ئه‌م هاو‌واتایه‌یه‌ش ووشه‌ی (نه‌وه) که‌جگه‌ له
 مانای تازه‌ واتای سه‌ره‌تایش ده‌گه‌یه‌نی .

به‌م جوژه‌ ووشه‌ی (نهو) به‌ لای ئیمه‌وه‌ به‌ سی قوناغدا
 تی‌ په‌ریوه‌ :-

یه‌که‌م : بیژه‌ی (نی) که هه‌تاکو ئه‌مرو له‌ زاری
 کرمانجی ژووروودا ماوه‌ته‌وه‌وله‌گه‌ل ووشه‌ی (رۆژ)
 لیکدراوه‌و ووتراوه‌ (نیروز) .

دوومه‌ : بیژه‌ی (نوی) که هه‌تا ئه‌مرو له‌ زاری لوریدا
 له‌گه‌ل ووشه‌ی (رۆژ) ماوه‌ته‌وه‌و ده‌بیژری (نویروز) .

هه‌رچه‌نده‌ بزۆینی (نوی) به‌ واوی دریژ (ۆ‌بیژه
 ده‌کری .

سیه‌م : بیژه‌ی (نهو) که تاییه‌ته‌ به‌ زوربه‌ی زاره
 لاته‌نیشته‌کانی کرمانجی خواروو .
 دوومه‌ : -

ووشه‌ی (رۆز) ئه‌م ووشه‌یه‌ به‌ هیچ کلۆجیک فارسی
 نی‌یه‌ چونکه‌ له‌ بناغه‌دا (رۆژ) هه‌و که له‌گه‌ل ووشه‌ی (نهو)
 لیکدراوه‌ به‌ گوێژه‌ی یاسای ده‌نگسازي کوردی ده‌نگی
 (ژ) گۆراوه‌ به‌ ده‌نگی (ز) ، که‌وابوو (نه‌ورۆز) له‌ بناغه‌دا
 (نه‌ورۆزه) ، به‌لام له‌ کاتی لیکدان دا ده‌نگی (ژ)
 گۆراوه‌ .

ئه‌م یاسا ده‌نگسازي‌یه‌ش هه‌لبه‌ت ده‌ستوریکي
 گشتی‌یه‌ له‌ ده‌ستوره‌کانی زمانی کوردی ، به‌ به‌لگه‌ی
 ووشه‌ی (ته‌ره‌تیزه) که له‌ بناغه‌دا (ته‌ره‌تیزه) یه‌ سه‌ر نه‌نجام
 ئه‌م یاسا ده‌نگسازي‌یه‌ کوردی‌یه‌ دووپاتی ده‌کاته‌وه‌ که
 ده‌نگی (ژ) ئه‌گه‌ر هات و له‌ کۆتایی ووشه‌یه‌کی ساده‌دا
 هاتبوو و ئه‌م ووشه‌ ساده‌یه‌ له‌گه‌ل ووشه‌یه‌کی دیدا لیکدرا
 ئه‌و ده‌نگه‌ (ژ) یه‌ ده‌گۆری به‌ (ز) .

جگه‌ له‌م راستی‌یه‌ زمانی‌یه‌ بزۆینی (ۆ) له‌ ووشه‌ی
 (نه‌ورۆز) دا ده‌نگیکي هه‌رتاییه‌تی زمانی کوردی‌یه‌وله
 زمانی فارسیدا ئه‌م بزۆینه‌ نه‌هاتوه‌و .

سه‌ر نه‌نجام جه‌ژنی (نه‌ورۆز) هه‌رچه‌نده‌ به‌و
 به‌ربلاوی‌یه‌ دیته‌ به‌رچاوه‌بی بزۆینن که ئه‌م باره‌ی له‌وه‌وه
 هاتوه‌ که له‌ وه‌رزی به‌هاردا به‌رپا بووه‌ و وه‌رزی به‌هاریش
 جه‌ژنی هه‌موو گیان له‌به‌ریکه‌ ، ئه‌گینا له‌ رووی
 کۆمه‌لایه‌تی و رامیاری و میژوو و زمانه‌وانی یه‌وه‌ جه‌ژنیکي
 کورده‌واری یه‌ .